

Сызаната
3 харчы.

(CC-A)

Бэбиэскэбэ — быыбардааччы сорудаба

«Общество сайды-тын түргэтэтин соци-алистическай демократия-ны, мин бары ерүттэ-рин уонна кэстүүлэрин салгы сайынарыта суох сааан санаалды-бай уонна кыаллыбат.» — диир этэ партия XXVII съедингэр СССР КК Политическай дакы-лаатыгар тэбэарыс М. С. Горбачев. Оттон биһиги обществобытыгар демок-ратияны олоххо кыл-ларгит биир бэрэбиэркэ-мит көрүгүнүн быыбар-дааччылар депутаттары-гар наахтара буолар. Наахтары олоххо кыл-ларгит социальнай-эконо-мическай сайдыы бы-лааннарыгар халбаа-суох учуоттанар уонна туолууларга былаас ор-ганигарын көмүрүүлүгэр сылдар. Ол Конститу-циянан дьдөнөр.

Народнай депутаттар XIX ыгырыылаах орой-уоннаады Советтарын 50 депутаттарыгар киирбит 136 араас этни-лэртэн сессиянан 72-дэ-рээ илээс быһытынан он-гэргэттиллэн толорууга кыаллыбытара. Оттон 9 этинни республика үр-дүкү салайар уонна ха-нааыстыбынан орган-нарыгар туруорсарга бы-наарылыбыта, 55 соруд-дах оройуон кыабынан кыайан бынаарылыбыт, сорохторо хоһулаһар ис-хо, оомоохторунан уон-на кэлэр быыбардаарга шэри үбүлэмэттэринэн, үрдүк органныр бы-лааннарыгар киирэр кыахтара суоһунан ак-наастанылыбыта.

Сотурутаарыта райсо-вет учараттаах сессияга наахтары толоруу туру-гун дүүрүлэстэ. Толо-рууга ылыллыбыт наах-таран 38-на тэя хааа-йыстыбатыгар, 34-дэ ту-тууга, промышленноста, тупсаран, соторууга, културнай халччыты-га, о. д. а. сыһааннаах-тар.

Бианниги туругууан ити наахтаран 25-рэ толорулунулар. 36 ха-кайи толоруулаах ула-ытылаа сылдар. Туол-буттар кэстэригар холо-бур, Вахыма сайдыык ферматын механизация-лааһын, Холторого 50 мнэстэлэх дыаһыла-сад дьэтиги туутуун ытыт-тары, 25 мнэстэлэх оё-содын астары, сааа но-төлүлүгэ оборудовани-ны, матырыйаалы булан үлэсэ илээртэрин, 50 мнэстэлэх үлэ уонна сыһаанан дьаһыран ба-затын тэригин, Уордара «Эйран» системаны үлэ-лэтин, Болтоного снбэс-сэ отделениетин дьэтиги оворторуу. Килээннэ-дьяаһыла-сады 70 мнэ-тэсэ дьэри кэстэтин, үбү көрдөрөн өрөмүөннэтин, Сылан орто оскуолатын интернатыгар үбү бэр-дэрин өрөмүөннэтин, Ха-тылыга Сутулаанна ныйрой хотонун оворто-руу, Болугурга Култура дьэтигэр материаль-най көмөтү оворуу, Чыапнарада Култура дьэтиги реконструкция-лааһыга үлэни ытытын, Урэх Күергэс телефон, радио линиятын тэриги, Чакырга дьэри суолу оворторуу, о. д. а. баал-лар.

Ол эрэри ааспыт сыл-лаахха толорулуту-гаах 24 наахтан 7-тэ-гэааан олоххо киирбэти-гэр. Олортон Болтоно-го кылаастаах оскуо-ланы реконструкциялаа-тын боппуруоһа олус араата. Маны депутат,

Субуруускай аатынан совхоз директора А. Б. Ефремов оворторуохтаах этэ. Рабочай депутат, былааннаах ыаныыксыт М. И. Иванов Арылаах-ха снбэс отделениетин дьэтиги астарыга ити-лэригит наахынан толоруу-га «Чурапчы» совхоз сайдытаа көмөтү овор-бото. Эмнэ ити совхозка Сылан отделениетигэр

Сотурутаарыта райсо-вет учараттаах сессияга наахтары толоруу туру-гун дүүрүлэстэ. Толо-рууга ылыллыбыт наах-таран 38-на тэя хааа-йыстыбатыгар, 34-дэ ту-тууга, промышленноста, тупсаран, соторууга, културнай халччыты-га, о. д. а. сыһааннаах-тар.

Бианниги туругууан ити наахтаран 25-рэ толорулунулар. 36 ха-кайи толоруулаах ула-ытылаа сылдар. Туол-буттар кэстэригар холо-бур, Вахыма сайдыык ферматын механизация-лааһын, Холторого 50 мнэстэлэх дыаһыла-сад дьэтиги туутуун ытыт-тары, 25 мнэстэлэх оё-содын астары, сааа но-төлүлүгэ оборудовани-ны, матырыйаалы булан үлэсэ илээртэрин, 50 мнэстэлэх үлэ уонна сыһаанан дьаһыран ба-затын тэригин, Уордара «Эйран» системаны үлэ-лэтин, Болтоного снбэс-сэ отделениетин дьэтиги оворторуу. Килээннэ-дьяаһыла-сады 70 мнэ-тэсэ дьэри кэстэтин, үбү көрдөрөн өрөмүөннэтин, Сылан орто оскуолатын интернатыгар үбү бэр-дэрин өрөмүөннэтин, Ха-тылыга Сутулаанна ныйрой хотонун оворто-руу, Болугурга Култура дьэтигэр материаль-най көмөтү оворуу, Чыапнарада Култура дьэтиги реконструкция-лааһыга үлэни ытытын, Урэх Күергэс телефон, радио линиятын тэриги, Чакырга дьэри суолу оворторуу, о. д. а. баал-лар.

Ол эрэри ааспыт сыл-лаахха толорулуту-гаах 24 наахтан 7-тэ-гэааан олоххо киирбэти-гэр. Олортон Болтоно-го кылаастаах оскуо-ланы реконструкциялаа-тын боппуруоһа олус араата. Маны депутат,

Ол эрэри ааспыт сыл-лаахха толорулуту-гаах 24 наахтан 7-тэ-гэааан олоххо киирбэти-гэр. Олортон Болтоно-го кылаастаах оскуо-ланы реконструкциялаа-тын боппуруоһа олус араата. Маны депутат,

Вахыма сельсоветтара быыбардааччылар соруд-хтарынан толоруу туру-гунан исполком муныах-тарыгар көрдүлэр, бири-дирлээн кэпсэтиниллэри ытытылар, үрдүкү ор-ганигарга уонна хааа-йыстыбынан салайаач-чыларга баалча туру-рустүлэр.

Болтоно сельсоветтара исполкома (А. М. Сле-дое) экономическай уонна социальнай сай-дыы былааннарыгар киир-бит боччумнаах үлэлэри толорууга утумнаахтыа үлэлэнир. Вааньык, сн-бэс отделениелэрин дьэ-лэлэрин, бөһүөлөк ити-нэригэр суолу, муостаны оворторуу, «Эйран» системаны туруортарыа, уулусаларга электро-уоту киллэрин ытыт-тылына. Болтоно быыбар-дааччыларга туруорсуула-рынан ыаллар оворуот-тарын тракторынан хо-руттаран биэрин уонна сайынын водовоһунан ууну бастары тэрилли-битэ атыттарга холобур буолуон сөп.

Быыбардааччылар на-каастарын толорууга Холтоно, Чурапчы сель-скай Советтара ордук мнөтөхтүк үлэлэтилэр. Наахтары ылына, ону тэригин итэргэтэринэн сельскай Советтар үүсэ-депутаттарыгар быы-бардааччылар чоңчу со-рудахтары аһыага буол-лар. Ол курдук, Хагылы-га 7 эрэ наах толорууга сылдар. Дьэтигин, бу 25 депутаттаах Советка аһыах. Итинэн хар-тылаалар Болугурга, Мутудийга, Одьулуунга эмнэ бааллар. Наах туолуутун көмүрүүлэ-һын биһиги сельсовет-тарбытынан мэдди утумнаахтык ытытылар буолбатах. Маныаха ту-бааннаах хаааысты-банын салайааччылар-тан ыйытыы суох, депу-татскай запроһу туһана-олус арыах. Вастаан-най комиссиялар акти-найдык ытытыбаттар. На-каастар чоңчута суохтара, ардыгар бэрт кыра суол-талаастара көмүрүл-лааһын уустугурдар. Холобур, көрдүкү үлэ-тин ытытыга чоңчу тебэ-мас, хааа нэм итинэн олордүлүлэ уонна онно-ким эппэттэри ытыт-лааст. Уулуссалары овор-руут үлэ кэстэтигэр элэ-сүк буолар. Кулуун оформлениетин (Хаа-тылы) оворторуу, кэп-сэтиннэ күнүсэ туттар табырын маһаһытты-арадан атылааттары (Соломьев), о. д. а. кур-дук депутат наахтары-гар киирбэни да эрэ быаарылыахтаах боп-пуруостар бааллар.

Бастааннаах комис-сиялар, ордук былаанна-бюджетка комиссия, эконо-мическай уонна соци-альнай сайдыы бы-лаанны уонна бюджети биэргэтэр сессияга хоё-данылаанна наахтар туолан иһилэрин туһу-нан булгуччу сырда-тыахтаахтара сорохор-туулулубат. Ол туһунан нөрдөрөн агитация фор-маларын туһаныа эмнэ кыаллыбат.

СССР XXVII съезе общество сайдытын түргэтэтингэ, кинини хаачыстыба өттүнэн са-на үрдүк таһымга та-һаарыта уталытыла-бат сааа сүгүннэһаах соруктары туруорда. Ол итинэн социальнай-эконо-мическай сайдыы биир төһүүтүнэн, быстыспат сорохотунан буолар быы-бардааччылар наахтары-нан кытта үлэ мэдди болдомтодо туруохтаа-саарбада суох.

С. ПОПОВ, райсовет исполкомун секретара.

Чуэһи, албан ааты — үлэһэн! 1985 СЫЛГА ОРОЙУОН ЧЕМПИОННАРА

Николай Афанасьевич ПОТАПОВ

«Чурапчы» совхозка ММЗ-554 мааркалаах ав-томашинада шофердуур. Оройуон хас да төгүл-лээх чемпионна, 1981 уонна 1983 сылларга рекорд-смена. Кэниини рекорда-412724 тонна-километр — кэниинэн даданна тупса-рылла илээ.

Ааспыт сылга 150000 тонна-километры толору-го сорук ылынан Нам оройуонун Максим Аммо-сов аатынан совхозун аа-тырбыт механизаторын республика үс төгүл-лээх чемпиону И. Д. Василь-евы кытары сирэй куота-лаһыга киирсэн үлэлэ-битэ. Бу күрэхтэһиннэ 377720 тонна-километры оворон эрэллээхтик бас-таата уонна оройуон че-мпйонун аатын ылла, 208 килограмм уматыгы нэм-чиптэтэ.

Петр Николаевич РЕШЕТНИКОВ

Коммунист П. Н. Ре-шетников сайдыы итэ-эч-тинэн аһаһаһыттан «Му-гудай» совхоз кымы-литэр ферматы эрэ-дэхси үчүгэй көрдөрүүлэри си-тиһэр. Петр Николаевич тус бэйэтэ 1983 сыллаах-ха ийэ сайыл ахсыттан 5,1 оёнуу ылыт көрдө-руутэ оройуон рекорду-нан буолар. 1984 сылга 4,51 оёнуу ылан чемпионна-быт эбит буоллаһына, ааспыт сылга ити көрдө-руутун 0,3 оёнуон туп-сарда.

Решетниковтар бу уус-тун үлэсэ дьэ-кэргэни-сэни ылырбыт дьон. Ийэ-кэ-рэ Февралда Федотова фермага снбэдиһсэйдир, Иллэг кэниэригар оёло-роу эмнэ бороода тупса-рытыгар кэлбит манан сайыллары кытары тап-таан бөдүүстэһаллар.

Егор Петрович СЕРГЕЕВ

«Мындааһы» совхоз Соломьевскай отделени-тыгар кини механизаторы-нан үлэлэбэтигэр ыраатта. Үс сыллааһыта үрдүк үү-нүү эневога тэриллини-гэр Егор Петровичи кө-зү-байнынан аһаһыттары, Оётон ыла механизатор бу үлэсэ сайын ахсыы үчүгэй көрдөрүүлэри си-тиһэр. Ааспыт сылга ки-ни 196 гектар сиртэн ор-тогунан 14,55 центнер бурдугу хомуйда. Быыл Егор Петрович ити көрдө-руутун өссө тупсарар ба-ралаах. Итиннен сорук-инни үлэлэнир коллекти-вын бүтүннүүтүн иһингэр турар. Онуоха эрдэттэн бэлэмнээлэр: баһына-ларга хоһуом тизээлэр, техниканы сааскы ыһыга бэлэмниилэр, хаачысты-балыг итэһээлэр.

Көдүүстээх үлэ, чэбдик олох иһин

УЛУМНЭСПЭТЭХХЭ ҮЛЭ ҮӨТЭЛЭЭБЭТ

Карл Маркс аатынан совхозка «Көдүүстээх үлэ, чэбдик олох» дьэтигиннэ ЫСЛКС райкомун, арыгыта суох чэбдик олох иһин охсулар общест-во оройуоннаагы тэригэтэтин уонна «Сааа олох» ха-һаат редакциятын холбоһуктаах рейдэлэрэ мыты-лына.

Ол күн Төмүргэстээх ферматын ычыт-комсо-мольскай коллективны ыаныыксыт ара, сир-сирданаагы баһаарыгар даһаа хоһуулан тэлиит-тэ-рэ. Үлэ сирданаахтара кэмитэр, 6 часка, хо-төһө сорохот Максим Седалищев дьэри эби аһылын оворооччу түбү-гүр сылдары.

Эмнэ тардылаары гыныбыт Хаһан кэлэн иһиттэри босхолууллар. Дьэ, итингэрдик уру-хойут сыдыааччылар, ити миннэ ыаныыксыттары моһуттар. Хоһутаа-быттары кэтэһэ таарыйа биһиги кэстэ хоһо онго-буллубут кыһыл мууну-гу сирийэн көрдүбүт. Омоо көрдөххө, дьэ-гэ-бэн үчүгэйэ сүрүлэх эрэри, не хоһоһо ку-рааннах буолан биэр-дэ-һүн кыһыкка хэксэ-тылааһына туруорарга суоттанай суруллубут ыаныыксыттар өбдээ-э-лэтибэлэрин уонна ре-жимизирин көрдөрөр сыһааннарынан ураты-туох да суох.

Кэниинэ кэстэс, 6 час 25 мүнүүтэсэ, кии-рэр аан тылаа дьэ хаа-чыгар тылаа. Ити Анто-нина Дьэтиковскай сала-йааччылаах кикс бири-гэсэ ыаныыксыттары кэллилэр. Хоһутаабыт бириччэнэлэрин «алдас» дьэи мулукхы быһа-раат ыгырамыттары быданнаабыт ынахтары-гар сырыстылар. 6 час

30 мүнүүтэсэ өссө кикс-мысы тэ-эһэн-саарынан кэллилэр. Кинилэртэн миннэ мүнүүтэһэн быыс-лаан өссө кикс хоһутаа-быттар киирдилэр. Бу — Фатима Самсонова стар-шайдаах бастагы бири-гэсэ үлэһиттэ, кини-лэр өлүү бөддөхтөөх дьэтигэ дьылы, эмнэ бүтүн эрэ тардыллыбыт аатырдылар. Сып-са-д ыаныырын саһалаатылар. Ону көрөн туран, соро-дор олус тирэһи көтү-мэх сорустун үлэһиттэр-эбит Дуу дин санааты-быт ынах сннэс кичэ-дэи суулулубат, этэ-тэһиин кыайтарбат. Уут-күтүр бидоннарын мо-һуому быһынан хотон-устун соһо сымдыаллар.

«Алдас» хоһутааһы-нар хоһуулаахтарына, бы-ралаһыла курдук, былаан тохтор, аһара да туола-ра саарбахсылар. Ол Та-гүргэстээх ферматын миннэ ыйдаах үлэһити-мүтүттэн да көстөр. Сып-са-данааһыттан Ф. Сам-сонова бириччэһитин үлэһиттэре былааннаах 14220 центнер оһуугар 12069 центнер ууту ы-лыттар. Оттон А. Дьэ-тиковскай салайааччылаах кикс бириччэһиттэ со-руда-һын 9130 ара центнери-нан толорбут. Ити тебэ-эмэ көрөһүрбө, сннлэс баарын үрлүнэн, кини-лэри кытта сиргэ бири-дэи усулуобуйага үлэ-һит сылдар «Эрчин» ферма коллектива гра-фигын туһунан иһэр. Ол

дьон үлэ режимиттэн халбаһаабат эһиттэр. Дьэ, итингэ дьэри-нэ төмүргэстээхтөр снп-о-х түмүгү овортохтарынан сөп.

Х х х Сарсыарда 9 час. Олоһу-дьялары аһааччы-лар оройуоннаагы упр-авление Одьулууннаагы филиалыгар бу кэстэ-инни эрэ инстанция-га баара. Үлэ чааһа са-а-ламыта уон мүнүүтэ аһытыа М. Е. Савва-на кэлэр, былаанны тоборун кылдыарынан быһаарар. Кини ити этэрэ орун-наах буолуон сөп: ин-станцияһыгар үлэһиттэр кы-даны тымныытыттан үбү кэстэ дьэһэлэригар үлэ-лээн олоруттар. Ол эрэри кинилэр дьэни-иттэр боппуруоһу ха-на-ла даһаны туруорсуба-хтар.

9 час 15 мүн., 9 час 20 мүн., 9 час 25 мүн. Снбэдиһсэи кэ-тэстэр мэлтигэр. Тоһу-аһагар париннахер Еле-на Дьдэевалынан арыс-таһан дьэ кэллилэр. Тоһо хоһутаабыттары ыһыан быһаарбакка мух-мах бараллар. Арай биир инстанция, үлэ-ти-гэр 25 мүн. хоһутаабыт В. С. Сторожена «су-бүдүлээһини» дьэи дон баатчы «өйдөтөн» биэрэр.

Үлэ дьыһыһилиннэтин боппуруоһа «Аленушка» коллектива биридэ да-һаны дүүрүлэһилибэтэ. Былаан тохторо миннэ даһаны улаханнаах дол-гуһаат быһыта-майыга үөсөөбүт. Оттон бы-лаан? Холобур, ыйга 1400 солн, онугар 800 эрэ солн үлэ толорулут-буу.

«Аленушкалар» рейдэ кэстүбүтүн кур-дук, күн үтүөтүн маһа-һынына барыһаллар. Са-таатар, кыһайбыт КУР (Бүтүүтүн 4-с стр. көр).

ЫАНЫЫКСЫТ УОЛАТТАР БАЧЫЫМ КӨТӨҖӨЛЛӨР

Ааспыт табын кэннинтан үгүс сирдэргэ сылга хаһан аһыраа ыраатта. Совхозтарга бу ыйга кини- рэн баран аһылыкка маддыһар бие, убаһа, тый ах- саана биллэрдик элбээтэ. Билгисин оройуон үрдү- күн 3813 сылга (ол ыйыгар 1210 бие) аһытталар. Үөрдөр туруутара ордун Эрлик Эрсиэтин ааты- нан уонна «Мындаҕалый» совхозтарга мөлгөдө би- ллэнэ. Онон сир ахсын кыстыкка ахсаабат болдом- тоһу ууруоха.

